

УДК 341.238

DOI: 10.31733/15-03-2024/1/311-312

Микола ЛАДАН
аспірант кафедри
публічного адміністрування
Міжрегіональної Академії
управління персоналом

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ УКРАЇНИ У СФЕРІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Національна безпека є важливим фактором для стабільності та процвітання будь-якої країни, особливо в умовах складної геополітичної ситуації та викликів сучасного світу. Україна, яка знаходиться на перехресті інтересів та має велику історичну та культурну спадщину, не може уникнути важливості ефективного забезпечення своєї національної безпеки. З огляду на це міжнародна співпраця стає ключовим аспектом стратегії України в цій сфері.

На думку Н. Щербюка [3], в сучасному світі міжнародна співпраця України у сфері національної безпеки відіграє визначну роль у забезпеченні стабільності та захисті національних інтересів. Ця співпраця розглядається через призму різноманітних аспектів, що охоплюють широкий спектр стратегічних взаємодій та важливих ініціатив. Напрямами цієї співпраці є:

- партнерство зі збройними силами та іншими структурами інших країн: Україна співпрацює з іншими країнами у сфері оборони та безпеки, включаючи участь в спільних військових навчаннях, обмін досвідом та технологіями, а також участь у міжнародних миротворчих операціях під егідою ООН, НАТО та інших міжнародних організацій;
- участь в міжнародних організаціях: Україна активно співпрацює з міжнародними організаціями, такими як ООН, Організація з безпеки та співробітництва в Європі, Європейський Союз та ін. Ця співпраця зазвичай охоплює широкий спектр питань, включаючи права людини, боротьбу з тероризмом, контроль за зброєю та регіональну стабільність [1];
- безпекові аспекти міжнародних угод: Україна також співпрацює з іншими країнами шляхом укладання міжнародних угод з метою забезпечення своєї національної безпеки. Це можуть бути угоди про взаємодію в сфері оборони, боротьби з транснаціональною злочинністю, кібербезпеки та ін.;
- розвиток дипломатичних відносин: Україна прагне розвивати та підтримувати дипломатичні відносини з іншими країнами з метою зміцнення своєї позиції на міжнародній арені та отримання підтримки у справі національної безпеки;
- участь у міжнародних ініціативах: Україна приєднується до міжнародних ініціатив з метою підвищення безпеки та стабільності у регіоні та світі. Наприклад, країна активно підтримує ініціативи з ядерного роззброєння, недопущення поширення зброї масового знищення та ін. [2].

В цілому міжнародна співпраця є ключовим елементом стратегії України в сфері національної безпеки, оскільки вона дозволяє країні ефективно боротися з загрозами та викликами, з якими вона стикається на міжнародній арені.

Таким чином, міжнародна співпраця для забезпечення національної безпеки України є важливим аспектом її стратегії. Це включає спільні зусилля з іншими країнами у сфері оборони, дипломатичні та політичні ініціативи, участь у міжнародних організаціях, боротьбу з тероризмом та кіберзагрозами. Зазначені спільні дії сприяють не лише захисту національних інтересів, але й зміцненню міжнародного миру та стабільності. Україна активно співпрацює зі світовою спільнотою, прагнучи забезпечити безпеку та процвітання для своїх громадян у складному геополітичному середовищі.

1. Кобко Є. В Міжнародно-правові засади забезпечення Національної безпеки України. *Юридичний бюлетень*. 2018. Вип. 7. Ч. 2. С. 47–54. URL : http://www.lawbulletin.oduvs.od.ua/archive/2018/7_2018/part_2/9.pdf.

2. 3.11. Міжнародне співробітництво недержавної системи безпеки у сфері забезпечення національної безпеки України // Ліпкан В. А. Національна безпека України : навч. посібник. Київ : КНТ, 2009. 576 с. URL: <http://politics.ellib.org.ua/pages-8371.html>.

3. Щербюк Н. Ю. Міжнародна співпраця у сфері соціального забезпечення в умовах агресії росії проти України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 7. С. 201–205. URL : http://www.lsej.org.ua/7_2023/45.pdf.

УДК 341.123/322.5
DOI: 10.31733/15-03-2024/1/312-315

Інна МЕЛЬНИЧЕНКО

ад'юнкт кафедри кримінального права
та кримінології Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ

РОЛЬ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ У ЗАПОБІГАННІ СЕКСУАЛЬНОМУ НАСИЛЬСТВУ, ПОВ'ЯЗАНОМУ ЗІ ЗБРОЙНИМ КОНФЛІКТОМ

Організація Об'єднаних Націй (далі – ООН) була створена після Другої світової війни у 1945 р. з метою позбавити майбутні покоління від лих війни, яка приносить людству масштабне горе [1]. Також планувалося, що функціонування ООН буде сприяти соціальному прогресу та поліпшенню умов життя населення планети, свободі, рівності та справедливості.

Однак з моменту створення ООН минуло сімдесят дев'ять років, але війни та збройні конфлікти постійно відбуваються в різних куточках нашої планети (Сирія, Судан, Ємен, Ізраїль, Україна тощо). Відповідно, сексуальне насильство, пов'язане з конфліктом (далі – СНПК), набуває глобальних масштабів, посилюється його жорстокість. Так, дослідивши ситуацію зі знущанням над людьми, Місія ООН з дотримання прав людини в Україні під час збройного конфлікту документує інформацію про випадки сексуального насильства як одну з форм тортур та нелюдського поводження з цивільними особами та військовополоненими [2]. Так, за період із 24 лютого 2022 р. до 31 січня 2023 р. Місією було задокументовано 133 випадки СНПК (щодо 85 чоловіків, 45 жінок, 3 дівчаток), 109 з яких були вчинені російськими збройними силами, співробітниками правоохоронних органів чи персоналом пенітенціарних закладів, або на території, окупованій РФ, або в самій РФ. Більшість задокументованих випадків СНПК мали місце або в контексті позбавлення волі, або в селах та громадах, які контролювалися збройними силами РФ [3].

Основні проблемні питання, які потребують міжнародного втручання, допомоги та реагування, ООН висвітлює в своїх документах. Детальніше зупинимося та тих резолюціях, основним фокусом уваги яких виступає проблема захисту прав жінок та запобігання СНПК.

Резолюція Ради безпеки ООН 1325 (2000) «Жінки, мир, безпека» закріплює міжнародні стандарти захисту постраждалих від сексуального насильства. Документ передбачає, що держави-члени ООН мають розробити національні плани дій на виконання цієї резолюції.

Основні положення Резолюції Ради Безпеки ООН 1325 (2000) «Жінки, мир, безпека» в контексті запобігання СНПК полягають у наступному:

– сторони збройного конфлікту повинні вживати заходів для захисту жінок і дівчат від насильства за гендерною ознакою, зокрема зґвалтування та інших форм сексуального насильства й інших форм насильства, під час збройного конфлікту;

– усі держави відповідають за те, щоб покласти край беззаконню та здійснювати судове переслідування осіб, винних у геноциді, злочинах проти людяності та військових злочинах, включаючи злочини, що стосуються сексуального та інших форм насильства щодо жінок та дівчаток, і у зв'язку з цим необхідним є забезпечення того, щоб на ці злочини не поширювалась дія положень про амністію [4].

Тобто, основний посил документа передбачає здійснення державою заходів із забезпечення безпеки вразливих категорій населення, а також забезпечення притягнення винних осіб до відповідальності.

Резолюція Ради Безпеки ООН 1820 (2008):

– вперше визнала сексуальне насильство як тактику війни;

– зґвалтування та інші форми сексуального насильства розглядає як воєнні злочини,